

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Регіональна економіка»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень.
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	281 Публічне управління та адміністрування. ОПП Місцеве самоврядування.
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна.
Курс, семестр	Курс 3, Семестр 6.
Трудомісткість	Загальна кількість годин – 120 год. Кількість кредитів – 4.
Мова(и) викладання	Державна.
ННІ / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій. Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин.
Контактні дані розробника(ів)	Викладач: Калініченко Олександр, кандидат економічних наук, доцент Контакти: ауд. 76, навчальний корпус № 4, e-mail: oleksandr.kalinichenko@pdaa.edu.ua , тел.: (0532)56-98-24, https://www.pdaa.edu.ua/people/kalinichenko-oleksandr-volodymyrovych
Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у здобувачів вищої освіти знань щодо теоретичних і практичних засад територіальної організації продуктивних сил України, сучасного стану та напрямів регіонального розвитку економіки в умовах ринкових відносин.
Компетентності	Загальні: ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

	<p>Фахові: ФК 9. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати. ФК 10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування. ФК 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування. ФК 12. Здатність до обґрунтування стратегічних цілей розвитку громади.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>ПРН 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства. ПРН 11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції. ПРН 13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку. ПРН 16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – <i>словесні методи:</i> лекція, розповідь, пояснення; – <i>наочні методи:</i> ілюстрування, демонстрування, спостереження; – <i>практичні методи:</i> робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, есе, реферування). 2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – <i>методи формування пізнавальних інтересів:</i> створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації, метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти; – <i>методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності:</i> роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки та зауваження. 3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: – <i>інтерактивні методи навчання:</i> дискусії, диспути, дебати; розроблення і презентація проєктів; – <i>методи інтерактивної візуалізації навчального матеріалу:</i> стрічка подій; – <i>комп'ютерні, мультимедійні методи:</i> використання мультимедійних презентацій. 4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: – <i>методи усного контролю:</i> опитування; бесіда; доповідь; – <i>методи письмового контролю:</i> контрольна робота; самостійна робота; есе; творче завдання, тестування; – <i>методи самоконтролю:</i> самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз.</p>
<p>Програма навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни. Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів. Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства.</p>

	<p>Тема 4. Регіон у системі територіального поділу праці.</p> <p>Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики.</p> <p>Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики.</p> <p>Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах.</p> <p>Тема 8. Природний та трудовресурсний потенціал економіки України.</p> <p>Тема 9. Міжгалузеві комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення.</p> <p>Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем.</p> <p>Тема 11. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку.</p> <p>Тема 12. Зовнішні економічні зв'язки та їх роль у розвитку продуктивних сил України і регіонів.</p> <p>Тема 13. Сталій розвиток продуктивних сил.</p> <p>Тема 14. Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища.</p>
<p>Стратегія оцінювання результатів навчання</p>	<p>Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення тем та курсу оцінюються у відповідності до форм поточного та семестрового оцінювання результатів навчання: усне опитування, виконання вправ на практичних заняттях, розв'язування тестів; виконання завдань самостійної роботи. Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом – залік.</p>
<p>Політика навчальної дисципліни</p>	<p>1. Академічна доброчесність. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>2. Академічна мобільність. Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої/ міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та/або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перерахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.</p>

	<p>3. Неформальна/інформальна освіта. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.</p> <p>4. Дедлайни та перескладання. Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25 % бал. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.</p>
<p>Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)</p>	<p>Перелік дисциплін, що передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньої програми: Економічна теорія, Правознавство, Теорія державного управління, Регіональне управління, Муніципальна статистика, Податки і податкова політика, Державний бюджет.</p>
<p>Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)</p>	<p>Презентації.</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Основні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аванесова Н. Е. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка: підручник. Харків. нац. ун-т буд-ва та архітектури. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 223 с. 2. Богословська А. В., Кваша О. С. Регіональна економіка: навч. посібник. Миколаїв: «Видавець Ємельянова Т. В.», 2018. 488 с. 3. Дорогунцов С. І., Олійник Я. Б., Степаненко А. В. Теорія розміщення продуктивних сил і регіональної економіки: навч. посіб. Київ : «Стафед-2», 2015. 144 с. 4. Лишиленко В. І. Регіональна економіка: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 384 с 5. Мазур А. Г. Регіональна економіка: проблеми відтворення та управління. Вінниця, 2017. 263 с. 6. Манів З. О. Регіональна економіка: навч. посіб. Київ : ЛіраК, 2015. 576 с. 7. Мартусенко І. В., Погріщук Б. В. Регіональна економіка: підручник. Тернопіль : Крок. 2015. 626 с. 8. Регіональна економіка: тренінг курс: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» / В. В. Соляр, О. В. Анісімова. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2021. 173 с. 9. Стеченко Д. М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика. навч. посіб. Київ: 2016. 377 с. 10. Стеченко Д. М. Управління регіональним розвитком: навч. посіб. Київ : Вища школа, 2017. 431 с.

Допоміжні

1. Бубенко П. Т., Димченко О. В. Територіальна організація інноваційного розвитку. *Бізнес Інформ*. 2020. № 6. С. 109 – 115.
2. Бутко М. П., Тульчинський Р. В. Обґрунтування сутності використання методологічних підходів до становлення нового регіоналізму. *Економіка та держава*. 2018. № 7. С. 9 – 12.
3. Грузинська Н. Міжнародна спеціалізація національної економіки в умовах глобальної конкуренції. Монографія. 2018. 430 с.
4. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки. Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 р. № 695. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>.
5. Деякі питання діяльності центральних органів виконавчої влади: постанова Кабінету Міністрів України від 17.02.2021 р. № 124. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-2021-%D0%BF#Text>.
6. Забарна Е. М. Стратегічний розвиток територій на основі подолання регіональних асиметрій. *Бізнес Інформ*. 2019. № 7. С. 101 – 107.
7. Заяць Т. А. Відтворення робочої сили України: регіональні аспекти. Київ : Європейський університет фінансів, інформатики, менеджменту і бізнесу, 2016. 184 с.
8. Іщук С. І. Розміщення продуктивних сил (теорія, методи, практика) Київ : Європейський університет фінансів, інформатики, менеджменту і бізнесу, 2017. 184 с.
9. Кузяків О., Ангел Є., Федець І. Індекс конкурентоспроможності міст 2021: аналітичний звіт. Київ : Інститут економічних досліджень та політичних консультацій, 2021. 151 с.
10. Куцай Н. С. Особливості формування програми інноваційного розвитку регіону. *Економічні науки*. Серія «Регіональна економіка»: зб. наук. пр. 2019. Вип. 16(63). С. 71 – 79.
11. Лукінов І. І. Економічна трансформації (наприкінці ХХ сторіччя). Київ : АТ «Книга», 2018. 456 с.
12. Мельник А. Ф., Расіна А. Ю., Дудкіна О. П. Державне і регіональне управління: навч. метод. комплекс. Тернопіль : ТНЕУ. 2020. 286 с.
13. Мокій А. І., Павліха Н. В., Науменко Н. С., Дацко О. І. Інституціональне забезпечення інноваційного розвитку територіальних громад України. *Регіональна економіка*. 2018. № 4. С. 17 – 27.
14. Національна економічна стратегія на період до 2030 року. Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 р. № 179. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#n25>.
15. Перепелюкова О. В. Диспропорції регіонального розвитку в умовах системних трансформацій. *Проблеми економіки*. 2019. № 4. С. 88 – 95.
16. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення: Закон України від 31.03.2020 р. № 552-IX. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20#Text>.

17. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 р. №695. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/695-2020-%D0%BF>.

18. Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції розвитку сільських територій: розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.07.2017 р. № 489-р. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/489-2017-%D1%80#Text>.

19. Про затвердження Положення про Міністерство розвитку громад та територій України: постанова Кабінету Міністрів України від 30.04.2014 р. № 197. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/197-2014-%D0%BF#Text>.

20. Про стимулювання розвитку регіонів: проект Закону України. Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://www.minregion.gov.ua/base-law/grom-convers/elektronni-konsultatsiyi-z-gromadskisty/proekt-zakonu-ukrayini-pro-stimulyuvannya-rozvitku-regioniv>.

21. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/722/2019>.

22. Руденко В. П. Природно-ресурсний потенціал України. Київ : Либідь, 2015. 450 с.

23. Чернюк Л., Клиновий Д. Розміщення продуктивних сил України. Навчальний посібник. Київ : ПУЛ, 2016. 470 с.

24. Шашина М. В. Регіональні аспекти структурної модернізації економіки України. *Бізнес Інформ*. 2018. № 12. С. 107 – 112.

25. Шевченко О. В. Методичне забезпечення оцінки та аналізу рівня регіональних диспропорцій України. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 36(2). С. 44 – 51.

26. Шибасева Н. В., Бабан Т. О., Вітковський Ю. П. Стратегії розвитку як інструмент регіональної політики. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. Т. 6. № 1. С. 149 – 159.

Інформаційні ресурси

1. Аналітична та статистична інформація. Державний центр зайнятості. URL: <https://www.dcz.gov.ua/analitics/all>.

2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

3. Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://openbudget.gov.ua>.

4. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

5. Рейтингова оцінка регіонів. Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://www.minregion.gov.ua>.

6. Територіальні громади: перелік та основні дані. Децентралізація. URL: <https://decentralization.gov.ua/newgromada>.